

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/45/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820200889
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3820200889.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci navrhovateľky D. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, zastúpenej Y. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, proti otcovi navrhovateľky C. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom T.-H., S. XXX/XX, o zvýšenie výživného k plnoletému dieťaťu, na odvolanie otca navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 18Pc/3/2020-193 zo dňa 17. marca 2021, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. otcovi plnoletého dieťaťa C. R., nar. XX.XX.XXXX uložil povinnosť platiť navrhovateľke D. R., narodennej XX.XX.XXXX výživné v sume 200 eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci, ktorý predchádza mesiacu, za ktorý sa výživné poskytuje s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. zmenil rozsudok Okresného súdu Prievidza č. k. 10C/172/2008-47 zo dňa 05.05.2009 v jeho treťom výroku o vyživovacej povinnosti otca k dieťaťu. Výrokom III. žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že návrhom podaným na súd sa navrhovateľka domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti otca zo sumy 100 eur mesačne na sumu 200 eur mesačne. Návrh odôvodnila tým, že je študentkou 3. ročníka Strednej odbornej školy J. Kalinčiaka v Prievidza, pričom výdavky má vo výške 605 eur mesačne, a to náklad na bývanie 145 eur, lieky 25 eur, kontrolné vyšetrenia u reumatológa v Banskej Bystrici 40 eur, hygienické potreby 15 eur, školské potreby 70 eur, oblečenie 70 eur, strava 200 eur, cestovné 20 eur. Otec navrhovateľky sa k návrhu nevyjadril. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že Okresný súd Prievidza rozsudkom č.k. 10C/172/2008-47 zo dňa 05.05.2009 schválil dohodu rodičov, ktorou maloletého Pavla, nar. 23.12.1998 zveril do osobnej starostlivosti otca a maloletú D., nar. XX.XX.XXXX zveril do osobnej starostlivosti matky. Rodičia sa zaviazali plniť vyživovacu povinnosť na dieťa, ktoré nie je v ich osobnej starostlivosti vo výške 100 eur mesačne a súd upravil styk rodičov s maloletými. Okresný súd Prievidza rozsudkom č.k. 9Pc/3/2020-18 zo dňa 02.09.2020 zrušil vyživovacu povinnosť matky voči plnoletému synovi C. R., ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.10.2020. V zmysle potvrdenia Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Prievidzi zo dňa 17.08.2020 navrhovateľka v školskom roku 2020/2021 je študentkou dennej formy stredoškolského štúdia v predpokladanom ukončení štúdia v júni 2021. Navrhovateľka žije so svojou matkou v domácnosti starých rodičov zo strany matky. Uviedla mesačné výdavky na bývanie 72,50 eur, internet 5,50 eur, školské pomôcky 20 eur, oblečenie a obuv 35 eur, poistenie 15,35 eur, hygienické potreby 15 eur, strava 200 eur, mobil 8 eur a uviedla ročný poplatok za komunálny odpad 29 eur, pričom je aktuálny mesačný výdavok na cestovné do školy 20 eur, pretože výučba prebieha

prezenčnou formou. Navrhovateľka má zdravotné problémy s kolenom, pre ktoré chodí na pravidelné kontroly a vyšetrenia do Banskej Bystrice, s čím súvisí pravidelný mesačný výdavok 40 eur na pohonné hmoty. Taktiež má navrhovateľka problémy s očami, navštevuje okrem reumatológie, ortopédie aj alergológiu a endokrinológiu. Mesačný výdavok na lieky predstavuje sumu 25 eur. Navrhovateľka je vlastníčkou osobného motorového vozidla Volkswagen golf r.v. 2004. Otec navrhovateľky je evidovaný ako živnostník s predmetom podnikania diagnostika a opravy cestných motorových vozidiel, kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi alebo iným prevádzkovateľom živnosti, nákladná cestná doprava vykonávaná vozidlami s celkovou hmotnosťou do 3,5 t vrátane prípojného vozidla od roku 2013. Aktuálne pre Covid-19 otec navrhovateľky nemá žiadny príjem z podnikateľskej činnosti, pričom dovtedy mal mesačný čistý príjem z tejto činnosti 600 až 700 eur a žiadne sociálne dávky nepoberá. Žije sám v obecnom nájomnom byte a priateľka opustila spoločnú domácnosť. Mesačné náklady uviedol na bývanie 130 eur, stravu 100 až 120 eur, doplatok na lieky 7 eur z dôvodu vysokého krvného tlaku, ďalej mobil 40 eur. Je vyučený ako automechanik traktorista s dosiahnutých stredoškolských vzdelaním bez maturity. Otec navrhovateľky bol hospitalizovaný v nemocnici v septembri 2019, v októbri 2020 bol len na urgentnom internom vyšetrení, prekonal Covid-19, aktuálne nemá zhoršený zdravotný stav, je v pravidelnej medikácii. Otec navrhovateľky nie je vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti. Z portálu www.profesia.sk ku dňu 17.03.2021 boli zistené voľné pracovné miesta vyhovujúce dosiahnutej kvalifikácii otca navrhovateľky a jeho aktuálnemu zdravotnému stavu v okrese Prievidza, a to údržbár Atalian SK s.r.o., s mesačným zárobkom 890 eur brutto; expedient Duke s.r.o. s mesačným zárobkom 739 eur brutto; vedúci dielne a skladu Dak s.r.o. s mesačným zárobkom 1000 až 1400 eur brutto; asistent predaja Happy Pets s.r.o. s mesačným zárobkom 320 eur brutto; práca v oddelení kvality a výroby, logistiky Exact System Slovakia s.r.o. s mesačným zárobkom 5,20 eur/hod. brutto; obrábač kovov, operátor CNC GeWiS Slovakia s.r.o. s mesačným zárobkom 739 eur brutto plus prémie; pracovník vo výrobe Compaan s.r.o. s mesačným zárobkom 700 eur brutto. Z daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby otca navrhovateľky za rok 2018 boli zistené príjmy vo výške 3950 eur a výdavky v sume 2370 eur, základ dane 1580 eur a daň 0 eur, za rok 2019 príjmy vo výške 4200 eur a výdavky v sume 2520 eur, základ dane 1680 eur a daň 0 eur. Z potvrdenia všeobecnej ošetrojúcej lekárky navrhovateľky zo dňa 17.08.2020 bolo zistené, že navrhovateľka je v dispenzári ortopéda pre bolesti ľavého kolena cca 7 rokov, v októbri 2019 bola realizovaná artroskopia. Dňa 01.06.2020 bola vyšetrená detským reumatológom v Banskej Bystrici, kde sa aktuálne stále realizujú pravidelné kontroly, je tiež v dispenzári alergoimunológa a endokrinológa, pravidelne chodí na kontroly do očnej ambulancie. Z oznámenia Sociálnej poisťovne bolo zistené že matka navrhovateľky poberala od začatia konania nemocenské dávky vo februári 2020 vo výške 406,30 eur, v marci 2020 vo výške 434,30 eur, v apríli 2020 vo výške 420,30 eur, v máji 2020 vo výške 434,30 eur, v novembri 2020 vo výške 695,70 eur a v decembri 2020 vo výške 743,70 eur. Matka navrhovateľky tak bola v roku 2020 práceneschopná pre problémy s chrbticou, aktuálne pracuje v spoločnosti Slovaktual s.r.o., s čistým mesačným zárobkom vo výške 800 eur. Otec navrhovateľky uviedol, že roboty nie je veľa, resp. nie je vôbec, nakoľko sa pre Covid-19 pozastavila doprava tovaru, práca s autami, ktoré sa prestali vozit' zo zahraničia, pričom dovážal zo zahraničia aj autosúčiastky, ale teraz sa zavreli hranice. Pred vznikom koronakrízy mal príjem z podnikania do výšky 700 eur v čistom. Nepodniká spoločne s priateľkou, nemá z toho žiaden príjem, len priateľke vypomáha tak, že ona potom zaplatí polovičné mesačné výdavky na bývanie. Pred založením živnosti pracoval ako automechanik s čistým mesačným zárobkom do výšky 1000 eur, avšak podnikateľ, u ktorého pracoval ukončil živnosť. Aktuálne si hľadá prácu. Nikdy nebol zamestnaný u p. Poliaka ako to tvrdí navrhovateľka, iba mu niekedy vozíva súčiastky do jeho servisu. Na otázku súdu z čoho financuje svoje aktuálne mesačné výdavky uviedol, že žije. Iné k veci neuviedol.

3. Súd prvej inštancie po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. čl. 5, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 3, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), § 121, § 157 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“). V danej veci mal súd na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že od posledného rozhodovania vo veci výživného ubehlo viac ako 11 rokov a došlo k zmene pomerov na strane navrhovateľky aj jej otca oproti pomerom, z ktorých súd vychádzal v roku 2009. Rozsudkom č.k. 10C/172/2008-47 zo dňa 05.05.2009 súd zveril navrhovateľku do osobnej starostlivosti matky a rodičia sa dohodli, že otec bude platiť výživné na navrhovateľku vo výške 100 eur mesačne, ktorá mala v čase poslednej súdnej úpravy výživného takmer 8 rokov, pričom dnes má 19 rokov. Od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca je zrejmé, že nominálne výdavky na výživu a výchovu navrhovateľky sa zvýšili prinajmenšom v dôsledku inflácie. Aktuálne ja navrhovateľka študentkou strednej odbornej školy, navštevuje 4. ročník. Jej pravidelné mesačné výdavky dosahujú sumu 453,36 eur. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba základné nároky dieťaťa, ale sú dané širšie, a to potrebami bytovými, odevnými,

zdravotnými, kultúrnymi, ktoré závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu a schopnosti žiť sa sám a starať sa o seba. Súd zohľadnil aj zhoršený zdravotný stav navrhovateľky. Je zrejmé, že zmena pomerov na strane navrhovateľky od poslednej úpravy odôvodňovala zvýšenie výživného zo sumy 100 eur mesačne na sumu 200 eur mesačne. Zmena pomerov nepochybne nastala aj na strane otca. Od roku 2013 začal podnikáť ako živnostník s čistým mesačným zárobkom do výšky 700 eur. Tvrdil, že v dôsledku koronakrízy nemôže vykonávať podnikateľskú činnosť a má zdravotné problémy s vysokým krvným tlakom. Má pravidelné mesačné výdavky v sume 297 eur, pričom na otázku súdu z čoho hradí výdavky, ak tvrdí, že aktuálne nemá žiaden príjem uviedol, že žije. Aj napriek skutočnosti, že otec deklaruje, že akékoľvek zvýšenie výživného je pre neho likvidačné a výživné vo výške 200 eur nemá z čoho platiť, v konaní bolo jednoznačne preukázané, že je v možnostiach otca navrhovateľky zamestnať sa podľa aktuálnej pracovnej ponuky v obvode súdu s prihliadnutím na dosiahnuté vzdelanie a zdravotný stav. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Súd považuje za neadekvátny otcom uvedený výdavok na telefón vo výške 40 eur mesačne. Na strane povinného súd prihliada na jeho schopnosti a tiež možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti, situáciu na trhu práce. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potencionálnych príjmov, teda z príjmov ktoré povinný (potencionálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti a dopyt na trhu práce. Na základe uvedeného súd zvýšil otcovi vyživovaciu povinnosť zo sumy 100 eur mesačne na sumu 200 eur mesačne s poukazom aj na to, že toto výživné slúži aj na vyrovnanie výlučnej osobnej starostlivosti vynakladanej druhým rodičom. V konaní bolo preukázané, že otec nie je s navrhovateľkou v žiadnom kontakte, nezaujíma sa o jej potreby, o dosiahnuté študijné výsledky, pričom navrhovateľka má o kontakt s otcom záujem, čo prejavila aj v prítomnosti svojho otca na súdnom pojednávaní. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že je v možnostiach otca na výživu navrhovateľky prispievať sumou 200 eur mesačne, preto návrhu navrhovateľky v celom rozsahu vyhovel. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov tohto konania ich náhradu nepriznal.

4. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie otec navrhovateľky. Uviedol, že navrhovateľka žije spolu s matkou u starých rodičov zo strany matky a vzhľadom na to nie sú kompetentné náklady na bývanie. Lekár sa dá zabezpečiť aj v blízkosti bydliska navrhovateľky a nemusí tak cestovať do Banskej Bystrice, čím by sa znížil mesačný výdavok na bývanie. Nakoľko navrhovateľka žije spolu s rodinnými príslušníkmi, je nepredstaviteľné, že 20 ročné dievča má mesačné náklady vo výške 454 eur. Navrhovateľka navštevuje strednú školu a keď je plnoletá vie si počas prázdnin zabezpečiť brigády. Aktuálna situácia nedovoľuje otcovi platiť výživné vo výške 200 eur. Otec pracuje ako automechanik, nie je to pravidelne platená práca, keď je živnostník a jeho mesačný príjem sa mení a výdavky sú niekedy vyššie ako samotný príjem. Vzhľadom na uvedené otec navrhovateľky navrhol, aby platil výživné na navrhovateľku vo výške 100 eur mesačne, tak ako bolo naposledy rozhodnuté.

5. Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že počas odvolania nastali zmeny, keď má maturitnú skúšku z anglického jazyka, v dôsledku čoho má náklady na doučovanie vo výške 30 eur týždenne (120 eur mesačne). Na odporúčenie detskej lekárky navštevuje navrhovateľka ortopéda v Banskej Bystrici, ktorý jej každý polrok dáva injekcie do kolena a predpisuje lieky, ktoré poisťovňa neprepláca. Od posledného rozhodnutia súdu o výživnom rozsudkom č.k. 10C/172/2008-47 zo dňa 05.05.2009 nebolo ani raz požiadané o zvýšenie výživného. Otcovi bola navrhnutá práca z portálu profesia, ale jemu taký život vyhovuje a nesnaží sa zarobiť viac na lepšie platenom mieste. Navrhovateľka žiadala, aby jej otec platil výživné vo výške 200 eur mesačne.

6. Krajský súd ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote, má predpísané náležitosti, preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie bez toho, aby bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolaní podľa § 65 a 66 CMP prihliadnuc na prípadné vady konania podľa § 67 CMP a po jeho preskúmaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP dospel k záveru, že toto je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania z nasledujúcich dôvodov:

7. Preskúmaním rozhodujúcich skutočností majúcich pôvod v obsahu spisového materiálu odvolací súd dospel k záveru o nedôvodnosti podaného odvolania. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na konkrétnych ustanoveniach právnych predpisov, skutkovo odôvodnil z konkrétnych zistení, ktoré pôvod v dostatočne vykonanom dokazovaní za jeho správneho vyhodnotenia v zmysle zásad uvedených v ust. § 191 CSP. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie dostatočne odôvodnil v súlade s požiadavkami

uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach na neho odkazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

8. Podľa § 62 ods. 1, 2, 5 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

9. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

10. Podľa § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

11. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb, pričom zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča alebo iné potreby. Pre posúdenie schopnosti, možnosti rodičov v zmysle ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové, prípadne majetkové pomery, ale reálne zárobkové a majetkové možnosti dané jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností. Priznané výživné v prípade, ak sa zmenia pomery možno vychádzajú z ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť, pretože nie je rozhodnutím nemenným. Plynutím času môže nastať zmena pomerov tak na strane detí v dôsledku pribúdajúceho veku, zvyšovania nákladov na zabezpečenie odôvodnených potrieb ako aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením príjmov, prípadne existenciou iných okolností, ktoré môžu mať zásadný vplyv pri posudzovaní, či k zmene pomerov na strane, či už rodičov alebo dieťaťa došlo. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine.

12. Z ustanovenia § 75 ods. 1 zákona o rodine vyplýva princíp potenciality príjmov, ktorý je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného a umožňuje súdu hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Okolnosťou, pre ktorú súd vychádza z princípu potenciality, je zásadne i nevykonávanie žiadnej pracovnej činnosti bez relevantného dôvodu a bez snahy zabezpečiť si zamestnanie, čím sa povinná osoba (v danej veci matka maloletej) pripraví o pravidelný príjem, z ktorého by mohla platiť súdom určené výživné. Následkom princípu potenciality je skutočnosť, že súd pri určovaní výšky výživného vychádza z potencionalného príjmu, t. j. príjmu pred zmenou zamestnania, resp. ukončením pracovného pomeru, teda príjmu, aký by povinný dosahoval vo vyššie hodnotenej pozícii, prípadne v predchádzajúcom zamestnaní, teda z príjmu, ktorý by dosahoval pred skončením pracovného pomeru.

13. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že správne súd prvej inštancie posúdil, že odôvodnené potreby navrhovateľky, schopnosti a možnosti jej otca a ostatné zákonné kritériá určovania výživného umožňujú zvýšenie výživného otca na navrhovateľku zo sumy 100 eur mesačne na sumu 200 eur mesačne. Posledná úprava výživného na navrhovateľku bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 10C/172/2008-47 zo dňa 05.05.2009, ktorým bola navrhovateľka zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu navrhovateľky výživným vo výške 100 eur mesačne, išlo o schválenú rodičovskú dohodu. V čase vydania uvedeného rozhodnutia mala navrhovateľka 8 rokov a navštevovala základnú školu. Od uvedeného rozhodnutia uplynula doba 11 rokov. Z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie mal odvolací súd za preukázané, že navrhovateľka má aktuálne 20 rokov a žije v spoločnej domácnosti spolu s matkou v rodinnom dome vo vlastníctve starej matky. Navrhovateľka je študentkou 4. ročníka Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Prievidzi, v zmysle čoho má výdavky na cestovanie do školy vo výške 20 eur mesačne, školské pomôcky vo výške 20 eur mesačne. Má zdravotné problémy súvisiace s bolesťami kolena, v zmysle ktorých pravidelne absolvuje kontroly u ortopéda v Banskej Bystrici, s čím súvisí mesačný výdavok na pohonné hmoty vo výške 40 eur a na lieky vo výške 15 eur. Ďalšie mesačné výdavky navrhovateľky sú na bývanie vo výške 72,50 eur (na osobu), oblečenie a obuv 35 eur, mobil vo výške 8 eur, internet vo výške 5,50 eur (na osobu), poistenie vo výške 15,35 eur, stravu vo výške 200 eur. Matka navrhovateľky bola práceneschopná pre zdravotné problémy s chrbticou, preto od februára 2020 do mája 2020, v novembri a decembri 2020 poberala nemocenské dávky, o čom svedčí potvrdenie zo sociálnej poisťovne. V súčasnosti je matka navrhovateľky zamestnaná v Slovaktual, s.r.o. s čistým mesačným príjmom vo výške 800 eur. Otec navrhovateľky je živnostník s predmetom podnikania diagnostika a opravy cestných motorových vozidiel, kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi alebo

iným prevádzkovateľom živnosti od roku 2013. Z daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby bolo zistené, že v roku 2018 mal otec navrhovateľky príjmy vo výške 3.950 eur, výdavky vo výške 2.370 eur, základ dane vo výške 1.580 eur a daň predstavovala sumu 0 eur. V roku 2019 mal výdavky vo výške 4.200 eur, výdavky vo výške 2.520 eur, základ dane vo výške 1.680 eur a daň predstavovala sumu 0 eur. Otec navrhovateľky uviedol, že mal priemerný čistý príjem z podnikania od 600 do 700 eur mesačne, pričom aktuálne nemá prácu z dôvodu situácie covid-19, pričom nepoberá žiadne sociálne dávky a hľadá si prácu. Otec býva v spoločnej domácnosti s priateľkou v nájomnom byte, na nájom prispieva každý vo výške 130 eur mesačne. Ďalšie mesačná výdavky otca sú na stravu vo výške 100 až 120 eur, lieky vo výške 7 eur, mobil vo výške 40 eur.

14. Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu v danej veci, dospel odvolací súd k zhodnému názoru, že návrh na zvýšenie výživného pre navrhovateľku je dôvodný. Od poslednej úpravy výživného na navrhovateľku ubehlo 11 rokov a je nepochybné, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti sa pomery na strane navrhovateľky podstatne zmenili, pretože v súčasnosti je študentkou štvrtého ročníka strednej odbornej školy v Prievidzi a v čase predchádzajúceho rozhodovania o výživnom mala 8 rokov a bola žiačkou základnej školy. Je zrejmé, že nastala podstatná zmena pomerov na strane navrhovateľky, a to s ohľadom na celkový vývoj životných nákladov a zabezpečenie odôvodnených potrieb navrhovateľky, keď jednak navštevuje strednú odbornú školu mimo miesta svojho bydliska, čím sa nesporne zásadne zvýšili jej náklady, a to nielen v súvislosti s cestovaním a školskými pomôckami, ale aj so stravou, oblečením obuvou, hygienou a ďalšími odôvodnenými potrebami. Došlo tak k zvýšeniu výdavkov navrhovateľky jednak z objektívneho dôvodu všeobecne známej skutočnosti zvýšenia životných nákladov (cien tovarov a služieb) a jednak zo subjektívnych dôvodov, a to fyzického, fyziologického, kultúrneho a psychického rastu, nakoľko navrhovateľka je plnoletá, došlo u nej k fyzickému rastu, dospievaniu, ktoré býva spojené nielen s nákladmi na stravu, bežné ošatenie a ďalšie potreby, ale ktoré sa prejaví aj vo zvýšených nákladoch na výživu. Už len tieto osvedčené skutočnosti sú dôvodom pre zvýšenie výživného zo strany otca. Pokiaľ ide o pomery na strane otca, v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bol nezamestnaný, pričom neobstoja odvolacie námietky otca, že nie je schopný platiť výživné navrhovateľke vo výške 200 eur mesačne, keď nemá žiadny príjem. K tejto námietke odvolací súd uvádza, že pokiaľ je otec dobrovoľne nezamestnaný, bez ohľadu na to, aké dôvody ho k tomu vedú, dobrovoľná nezamestnanosť neodôvodňuje neplatenie výživného na navrhovateľku. Zmena štúdia je rozhodovacou praxou všeobecne prijímaná za zmenu pomerov odôvodňujúcu zvýšenie vyživovacej povinnosti a výdavky spojené so vzdelaním, na ktorom by mal mať aj otec, ako osoba povinná výživou, prioritný záujem, sú natoľko zrejmou položkou, že na ne treba bezpochyby prihliadať. Vyživovacia povinnosť otca k navrhovateľke ako plnoletému dieťaťu, ktoré sa pripravuje štúdiom na strednej škole na svoje budúce povolanie, teda dieťaťu, ktoré nie je schopné sa samo živiť, tak naďalej trvá.

15. Nakoľko nastali pomery odôvodňujúce zvýšenie výživného na navrhovateľku, bolo potrebné vychádzať z možností, schopností a majetkových pomerov účastníkov. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ bol otec navrhovateľky v čase rozhodovania súdom prvej inštancie nezamestnaný, nemal žiadny príjem, bolo povinnosťou súdu skúmať dôvody takéhoto stavu, situáciu na trhu práce, aktivitu povinného smerujúcu k získaniu zamestnania a podobne. Pre záver súdu ohľadne potenciálneho príjmu je nevyhnutné mať dostatočné informácie o dosiahnutom vzdelaní a získaných pracovných zručnostiach a skúsenostiach, pričom z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie správne posúdil princíp potenciálneho príjmu otca navrhovateľky zo zistených pracovných ponúk na trhu práce v spojení s možnosťami a schopnosťami otca. Súd prvej inštancie zisťoval voľné pracovné ponuky s miestom výkonu v Prievidzi na internetovom portáli www.profesia.sk <<http://www.profesia.sk/>> ku dňu 17.03.2021 a našiel voľné pracovné miesta so stredoškolským vzdelaním bez maturity na pozícii údržbára s mesačným príjmom vo výške 890 eur brutto, ďalej na pozícii expedient s mesačným príjmom vo výške 739 eur brutto, vedúci dielne a skladu s mesačným príjmom vo výške 1000 až 1400 eur brutto. Súd prvej inštancie správne posúdil potenciálny príjem otca navrhovateľky a v súlade so zistenými voľnými pracovnými miestami ustálil možnosť a schopnosť platiť výživné na navrhovateľku vo výške 200 eur mesačne. Odvolací súd konštatuje, že predtým ako otec navrhovateľky bol bez práce v dôsledku covid situácie, dosahoval z podnikania priemerný mesačný príjem vo výške 700 eur. Aj napriek skutočnosti, že v priebehu konania otec navrhovateľky tvrdil, že pre nepriaznivú situáciu je bez práce a príjmu, svoje mesačné výdavky uviedol vo výške 297 eur a je zrejmé, že určitý príjem musel dosahovať, či už z podnikania, inak by nebol schopný platiť svoje mesačné výdavky. Otec navrhovateľky evidovaný ako živnostník s poukazom na jeho širší rozsah predmet podnikania (diagnostika a opravy cestných motorových vozidiel, kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod), nákladná cestná doprava vykonávaná vozidlami s

celkovou hmotnosťou do 3,5 t vrátane prípojného vozidla) mohol vyvinúť väčšiu aktivitu na zabezpečenie príjmu a splniť si tak povinnosť platiť výživné na navrhovateľku. Pokiaľ otec navrhovateľky nedosahoval pracovné výkony v rámci predmetu svojho podnikania, ako sám tvrdil, mohol si nájsť inú prácu s poukazom na zistené voľné pracovné miesta na trhu práce za prihladenia dosiahnutého vzdelania a pracovných skúseností otca, pričom otec v samotnom odvolaní uviedol, že pracuje ako automechanik a je zrejme, že aktuálne dosahuje určitý príjem s poukazom na to, že pred založením živnosti pracoval otec ako automechanik s čistým mesačným príjmom vo výške 1.000 eur. Je potrebné zdôrazniť, že otec navrhovateľky si musí byť vedomý svojej vyživovacej povinnosti voči navrhovateľke, pokiaľ nie je schopná samostatne sa živiť i na úkor vlastnej životnej úrovne. Malo by byť preto v jeho záujme podieľať sa na výžive svojho dieťaťa podľa jeho potrieb. Navrhovateľka, ktorá študuje na strednej škole je odkázaná svojou výživou výhradne na svojich rodičov, pričom jej matka, nie je schopná sama hradiť všetky jej preukázané výdavky.

16. Neudržateľnými sú odvolacie námietka otca, v zmysle ktorých má navrhovateľka príliš vysoké výdavky, vie si zabezpečiť aj brigády počas prázdnin a náklady na bývanie nie sú kompetentné. Odvolací súd konštatuje, že prípadný príjem z brigádnickej činnosti navrhovateľky má slúžiť len na zlepšenie jej finančnej situácie a nie na pokrytie jej odôvodnených potrieb, ktoré sú povinní zabezpečiť rodičia. Pokiaľ ide o namietané vysoké mesačné výdavky navrhovateľky, určenie výživného vo výške 200 eur mesačne vzhľadom na vek a celkové odôvodnené potreby navrhovateľky, ktorá je študentkou 4. ročníka na strednej škole, s čím sú spojené nemalé náklady, nemožno vo všeobecnosti hodnotiť ako nadštandardné, umožňujúce pokrývať viac, ako reálnu časť nákladov na odôvodnené potreby, ktoréhokoľvek študujúceho dieťaťa, pri všeobecnej znalosti cien, či už len základnej stravy, nákladov na oblečenie, bývania, hygieny, bežnej zdravotnej starostlivosti, náklady spojené so štúdiom dieťaťa, školskými a učebnými pomôckami. V neposlednom rade má navrhovateľka zdravotné problémy s kolenom, v dôsledku ktorých už v minulosti absolvovala operáciu kolena, mesačne platí výdavky spojené s liekmi, pravidelne chodí na lekárske kontroly k ortopédovi do Banskej Bystrice, pričom uvedená skutočnosť je neďôvodne namietaná otcom, keď obvodná lekárka odporučila navrhovateľke daného ortopéda v Banskej Bystrici. Všeobecne je známe, že v prípade zdravotných problémov je bežnou praxou, keď ľudia cestujú za špecializovanými lekármi aj mimo miesta svojho bydliska. Bez ohľadu na skutočnosť, že navrhovateľka žije spolu s matkou v rodinnom dome starých rodičov, uvedené nezbavuje navrhovateľku povinnosti podieľať sa na výdavkoch spojených s užívaním rodinného domu.

17. Pokiaľ ide o samotnú namietanú výšku výživného, tak v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe, by sa výživné zamestnaného (či potencionálne zamestnaného) rodiča na dieťa, malo pohybovať v rozpätí 20-30 % jeho priemerného čistého mesačného príjmu, avšak samozrejme s možnosťou rôznych modifikácií najmä v závislosti jednak na počte vyživovacích povinností, či potrebách jednotlivých výživou oprávnených, ale tiež aj povinných osôb. V posudzovanej veci s prihladením na výšku potenciálneho mesačného príjmu otca navrhovateľa vo výške 700 eur, zvýšenie výživného zo sumy 100 eur mesačne na sumu 200 eur mesačne s prihladením na rozhodujúce skutočnosti na strane navrhovateľky, otca a matky navrhovateľa, jednoznačne nevybočuje. Určené zvýšené výživné vo výške 200 eur na navrhovateľku s poukazom na potenciálny mesačný príjem otca vo výške 700 eur, na jeho možnosti, schopnosti a majetkové pomery, je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou a spolu s výživným na dospelú Viktóriu predstavuje necelých 30 % priemerného čistého mesačného príjmu otca navrhovateľky. Z uvedeného dôvodu bola neodôvodnená odvolacia námietka otca navrhovateľky týkajúca sa ponechania výživného vo výške 100 eur. Odvolací súd má za to, že určené zvýšené výživné vo výške 200 eur mesačne je primerané odôvodneným a preukázaným potrebám navrhovateľky spojených so štúdiom na strednej škole a tomu zodpovedajúcemu zvýšeniu nákladov spojených aj so zdravotnými problémami navrhovateľky s kolenom a s prihladením na možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca navrhovateľky.

18. Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania.

19. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pretože neboli zistené dôvody na aplikácie výnimky v zmysle § 55 CMP.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len "CMP").

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa CMP.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloleťmu možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleteho, styk s maloleťm alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloleťmu možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa CMP a to odňatím maloleteho tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloleťm po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloleteho prevziať.